

ÕIGUSKANTSLER

Teie nr

Hr Tõnis Lukas
Haridus- ja teadusminister
hm@hm.ee

Õiguskantsler 21.11.2008 nr 7-9/081412/00808074

Märgukiri seoses õiguskantsleri nõunike kontrollkäiguga Vidruka Kooli

Austatud härra minister

Eesmärgiga kontrollida laste põhiõiguste- ja vabaduste tagamist, toimus 12.11.2008.a. õiguskantsleri nõunike omaalgatuslik kontrollkäik Vidruka Kooli.

Vidruka Kool on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav riigi põhikool hariduslike erivajadustega lastele. Kooli õppekeeleks on eesti keel. Kooskõlas kooli põhimääruse §-ga 6 on kooli tegevuse eesmärgiks muuhulgas võimaldada hariduslike erivajadustega õpilastel täita koolikohustust ja omandada põhiharidus lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) ja toimetuleku riikliku õppekava alusel.

Koolis on õpilastel võimalik saada kolm korda päevas sooja toitu (toitlustuskulud kaetakse riigieelarvest kooskõlas PGS § 32¹ lõikega 1) ning kasutada tasuta kohta õpilaskodus koos magamiskohaga.

Vidruka Kooli kontrollimisel tõusetusid mitmed probleemid, mille lahendamine kuulub haridus- ja teadusministri pädevusse.

1. Vidruka Kooli areng tulevikus

Kontrollimisel selgus, et Vidruka Koolil puudub nõuetekohaselt kinnitatud arengukava. Vidruka Kooli arengukava aastateks 2007-2010 on kinnitatud vaid kooli õppenõukogu poolt. Uut arengukava kinnitatud ei ole.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (edaspidi: PGS) § 3¹ lg 1 sätestab, et kooli järjepideva arengu tagamiseks koostab kool koostöös hoolekoguga ehk riigikooli puhul kooli nõukoguga ja õppenõukoguga kooli arengukava. Arengukava kinnitamise korra peab kooskõlas PGS § 3¹ lg 3 kehtestama kooli pidaja.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt koostatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse uues eelnõus¹ puudub erivajadustega õpilaste kooli mõiste.

Eelnõu seletuskirjast ei nähtu, millistele sisulistele põhjustele ja teaduslikult põhjendatud analüüsidele tuginedes on otsustatud loobuda erivajadustega õpilaste kooli mõistest ning kuidas peaksid tulevikus tavakoolid suutma rahuldada kõiki erinevate erivajadustega õpilaste vajadusi, sealhulgas tagama piisava arvu eripedagoogilise ettevalmistusega õpetajate olemasolu.

Tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse eelnõuga planeeritud muudatustest puudub Vidruka Koolil kindlus tuleviku osas.

Lähtudes eeltoodust, palun Teil kehtestada Vidruka Kooli arengukava kinnitamise kord ning kinnitada ka kooli arengukava.

Samuti palun Teil selgitada, kas või millised muudatused ootavad Vidruka Kooli ning samuti teisi riigi hallatavaid erivajadustega lastele mõeldud koole ees juhul, kui kavandatud muudatused põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses jõustuvad. Palun Teil oma vastuses viidata, millistele sisulistele põhjustele ja teaduslikult põhjendatud analüüsidele tuginedes on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse eelnõus otsustatud loobuda erivajadustega õpilaste kooli mõistest ning kuidas peaksid tulevikus tavakoolid suutma rahuldada kõiki erinevate erivajadustega õpilaste vajadusi.

2. Õppevahendid hariduslike erivajadustega õpilastele

Vidruka Kooli kontrollimisel selgus, et enamiku klasside ning õppeainete jaoks ei ole lihtsustatud õppekavale vastavaid õpikuid ega töövihikuid.

Eesti Vabariigi haridusseaduse § 6 lg 2 punkti 5 kohaselt suunab ja korraldab Haridus- ja Teadusministeerium avalike haridusasutuste (välja arvatud ülikoolid) õppeplaanide, -programmide, õpikute ja õppe-metoodiliste vahendite koostamist, tagab nende väljaandmise, annab välja õppekirjanduse kasutamise soovitusi.

Õiguskantsler on varasemalt korduvalt pöördunud Haridus- ja Teadusministeeriumi poole ettepanekuga tagada hariduslike erivajadustega laste õpetamiseks vajalike õppematerjalide olemasolu².

Haridus- ja Teadusministeerium teatas 29.07.2008.a. õiguskantslerile, et ministeerium on kavandanud EL Sotsiaalfondi vahenditega programmi „Hariduslike erivajadustega õpilaste õppevara arendamine“. Nimetatud programm oli ministeeriumi vastuse kohaselt juba kinnitatud ning programmi elluvijaks on määratud Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus.

Lähtudes eeltoodust palun Teil selgitada, kuidas on konkreetsemalt planeeritud programmi „Hariduslike erivajadustega õpilaste õppevara arendamine“ täitmine, kas programmi raames kavandatakse kõigi puuduvate õppevahendite koostamise rahastamist ning millise ajaperioodi jooksul võiksid eeldatavalt valmida esimesed õppevahendid.

¹ Kättesaadav Internetis: http://eogus.just.ee/?act=10&subact=1&ESILEHT_W=233198

² Õiguskantsler pöördus antud küsimuses Haridus- ja Teadusministeeriumi poole 28.02.2008.a. ning samuti 26.06.2008.a.seoses Urvaste Koolis toimunud kontrollkäigu läbiviimisega

3. Vajalike ametikohtade täidetus koolis

Kontrollkäigul Vidruka Kooli selgus muuhulgas, et koolis töötab 0,5 kohaga meditsiiniõde, kuid kooli enda hinnangul oleks äärmiselt vajalik täiskohaga meditsiiniõe olemasolu.

Sotsiaalministeeriumi poolt koostatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse, kutseõppeasutuse seaduse, erakooliseaduse, tervishoiuteenuste korraldamise seaduse ning nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse muutmise seaduse eelnõu kohaselt osutaksid tulevikus erivajadustega õpilaste koolis koolitervishoiuteenuseid nii arst kui ka õde. Kuivõrd aga uus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse eelnõu ei sisalda enam erivajadustega õpilaste kooli mõistet, tekib küsimus, kuidas sellisel juhul tagatakse olemasolevates erivajadustega õpilaste koolides vajalike koolitervishoiuteenuste osutamine.

Seega palun Teil selgitada, kuidas peaks Teie hinnangul toimuma koolitervishoiuteenuste osutamine tulevikus erivajadustega õpilastele mõeldud koolides juhul, kui uus põhikooli- ja gümnaasiumiseadus enam erivajadustega õpilastele suunatud koolide mõistet ei sisalda.

4. Tervisekaitsenõuete järgimine koolis

Kontrollimisel selgus, et Vidruka Kooli õpilaskodu hoone on äärmiselt halvas seisukorras ning vajab kapitaalremonti. Vidruka Kooli õppetöök kasutatavad ruumid ning kooli söökla vajavad samuti kas osaliselt või tervikuna remonti.

Olukord, kus koolihoone ning õpilaskodud on amortiseerunud ning osaliselt laste tervisele kahjulikus seisundis, on vastuolus laste õigustega. Kooskõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 32 lõikega 1 peab kool tagama õpilaste koolis viibimise ajal nende vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse.

Kooli juhtkonna sõnul on Vidruka Kooli hoone üle antud Riigi Kinnisvara AS-le, kuid Vidruka Koolil endal puudub ära kiri lepingust, mille alusel kool hoonet valdab. Riigi Kinnisvara AS kooli hoone remontimise küsimustega ei tegele. Kooli renoveerimise plaanide realiseerumise kohta tulevikus puudub koolil teave. Küttekulude kokkuhoiu eesmärgil loobutakse lähiajal hoonetekompleksi selle osa kasutamisest, mida võib pidada amortiseerunuks.

Lähtudes eeltoodust, palun Teil selgitada, kas või kuidas on tulevikus planeeritud teostada Vidruka Kooli õpilaskodu ning teiste hoonete renoveerimine või uute hoonete ehitamine. Samuti palun Teil selgitada, milline on Riigi Kinnisvara AS-ga sõlmitud leping, millised on hoone omaniku kohustused nimetatud lepingust tulenevalt ning millistel põhjustel ei ole lepingu ära kirja edastatud hoonet tegelikult valdavale Vidruka Koolile.

Lõpetuseks

Palun Teie seisukohti ülaltoodud küsimustes hiljemalt 30 päeva jooksul käesoleva kirja kättesaamisest arvates. Ühtlasi palun mind teavitada, milliseid samme kavatsete astuda viidatud probleemide lahendamiseks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder

Lisa: Kokkuvõte õiguskantsleri nõunike kontrollkäigust Vidruka Kooli 1 eks 6 lehel.

Anu Uritam 693 8414

E-post: anu.uritam@oiguskantsler.ee